

Respons

Libanon: Den sørlibanesiske armé (SLA)

- Hvilke reaksjoner kan tidligere medlemmer av SLA forvente fra libanesisk politi, sikkerhetstjenester og rettsapparatet?
- Hvilke reaksjoner kan tidligere SLA-medlemmer oppleve fra utenomstatlige aktører som Hizbollah?

Bakgrunn

Den sørlibanesiske armé, arabisk: *Jaysh Lubnan al-Janubi*, heretter omtalt med det engelske akronymet SLA som står for *South Lebanon Army*, var en libanesisk militis som opererte i Sør-Libanon under den libanesiske borgerkrigen. SLA allierte seg med Israel og var aktive i den israelsk-okkuperte sonen i Sør-Libanon i tidsrommet mellom 1982 og 2000. Militsen var dominert av kristne, men hadde også medlemmer fra andre religiøse grupper. Da Israel trakk seg ut av Sør-Libanon i år 2000, ble SLA oppløst.

Straffereaksjoner mot SLA-medlemmer etter den israelske tilbaketrekkingen i 2000

Mange SLA-medlemmer flyktet til Israel og til andre land etter at organisasjonen ble oppløst i 2000. De som ble igjen i Libanon, ble pågrepet og stilt for retten siktet for spionasje og for å ha bistått en fiendtlig stat (Werrum 2007). Dette må sees på bakgrunn av at Libanon formelt var og er i krig med Israel og at bistand til den israelske okkupasjonsmakten ble sett på som forræderi. SLA hadde dessuten stått bak en rekke menneskerettighetsbrudd i Sør-Libanon i perioden 1982-2000.

Mellom 2000 og 2002 ble om lag 2700 tidligere medlemmer av SLA dømt til fengsel på mellom ett og tre år i snitt (Immigration and Refugee Board of Canada 2012). Høyere offiserer i SLA og andre som beviselig hadde hatt omfattende samarbeid med fienden, fikk fengselsstraffer på fem til syv år. Vanlige medlemmer av SLA ble dømt til mellom tre måneder og ett års fengsel. Sivile som kun hadde besøkt Israel, ble dømt til en til tre måneders fengsel. Enkelte som hadde blitt presset til samarbeid med SLA, ble frikjent av domstolene (Werrum 2007). Mange av rettsakene skal ha blitt gjennomført under en særskilt «hurtigprosedyre», men de som ble dømt til mer enn tre års fengsel, fikk en grundigere behandling med tilstrekkelig tid satt av til bevisførsel. Flere SLA-medlemmer og deres

Respons **Libanon: Den sørlibanesiske armé (SLA)**

familier hevder at de ble utsatt for tortur i varetekt før sakene deres kom opp for retten (Holm 2002, s. 6, 15).

Senere har mange av de som flyktet fra landet i år 2000, vendt tilbake til Libanon. De som vendte tilbake, har blitt stilt for retten og dømt til relativt lave fengselsstraffer fra noen måneder opp til to-tre år. Deres medfølgende familier ble ikke møtt med straffereaksjoner (Holm 2002, s. 7; Immigration and Refugee Board of Canada 2014; Werrum 2007).

De som befinner seg i utlandet og som eventuelt er dømt in absentia for SLA-tilknytning, får alltid lovens strengeste straff på 15 års fengsel, men disse vil ha rett til å få prøvd sin sak på ny dersom de vender tilbake til Libanon. Som regel får de da langt lavere straffer (Holm 2002, s. 7; Werrum 2007).

Hvorvidt Hizbollah har utøvd selvjustis mot tidligere SLA-medlemmer

Den libanesiske hæren ble ikke utplassert i Sør-Libanon etter den israelske tilbaketrekkingen i 2000. I stedet tok Hizbollah og deres allierte kontroll over sonen som tidligere hadde vært under israelsk okkupasjon. Hizbollah skal ha hatt svært god oversikt over hvem som var medlem av SLA og hvilke oppgaver de hadde i organisasjonen. Tidligere SLA-medlemmer og andre som hadde samarbeidet med Israel, ble i tiden som fulgte pågrepet av Hizbollah, avhørt og deretter overført til libanesiske myndigheters forvaring og stilt for retten (Holm 2002, s. 7-15; Immigration and Refugee Board of Canada 2012; Werrum 2007).

Umiddelbart etter den israelske tilbaketrekkingen og den påfølgende oppløsningen av SLA i år 2000 foregikk det plyndring, men ingen omfattende hevnaksjoner mot SLA-medlemmer. Hizbollah skal ha oppfordret sine medlemmer og støttespillere til ikke å ta del i hevnangrep mot tidligere SLA-medlemmer (Immigration and Refugee Board of Canada 2012). Rykter om hevnaksjoner og selvjustis mot SLA-medlemmer utført av Hizbollah og deres allierte har ikke kunnet dokumenteres. Ingen SLA-medlemmer som ble pågrepet av Hizbollah, skal ha blitt holdt i deres varetekt over lengre tidsrom. Det foreligger ikke dokumentasjon på at Hizbollah utsatte anholdte for mishandling eller tortur før de ble overlevert til libanesiske myndigheters forvaring (Holm 2002, s. 9; Werrum 2007).

En del tidligere SLA-medlemmer som har kommet tilbake til Libanon fra utlandet, og som deretter har blitt dømt og sonet sin fengselsstraff, har kunnet bosette seg på sine tidligere bosteder i Sør-Libanon uten at dette har ført til reaksjoner fra Hizbollah. Hvorvidt man har kunnet bosette seg i sitt tidligere lokalsamfunn, avhenger imidlertid av hva man eventuelt gjorde seg skyldig i under den israelske okkupasjonstiden. I enkelte tilfeller hvor Hizbollah mente at de tidligere SLA-medlemmene ikke hadde fått strenge nok straffer, ble deres «fortid» eksponert offentlig av Hizbollah (Holm 2002, s. 9).

Mange av offiserene i SLA og andre som var delaktige i overgrep under okkupasjonstiden, befinner seg fremdeles i utlandet og har ikke villet vende tilbake til Libanon (Holm 2002, s. 9; Werrum 2007). Det antas at om lag 2500 tidligere SLA-medlemmer og deres familier fremdeles bor i Israel (Immigration and Refugee Board of Canada 2012).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor korte frister og inneholder gjerne lite bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

- Holm K. (2002, juni). *Libanon. Rapport fra tjenestereise 4. – 8. mars 2002*. Oslo: Utlendingsnemnda.
Dokumentet er unntatt offentlighet.
- Immigration and Refugee Board of Canada (2012, 20. april). *Lebanon and Israel: Treatment of Lebanese who cooperated with Israel during its occupation of Lebanon, including those who stayed in Lebanon after the withdrawal of Israeli troops and those who sought refuge in Israel and obtained Israeli citizenship (2000-2012)*. Ottawa: Immigration and Refugee Board of Canada. Tilgjengelig via <http://www.refworld.org/docid/505992c62.html> [lastet ned 27. november 2014]
- Werrum M. (2007, 5. januar). *Krigen i Libanon; Rettssikkerhet, kollaboratører og straff*. Damaskus: Kgl. norsk ambassade.

Dokumentet er unntatt offentlighet.

© Landinfo 2014

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.